

Bijlage. Beschrijving van de beroepskwalificatie van restauratievakman pleister- en stucwerk (0371) als vermeld in artikel 1.

1. GLOBAAL

a. Titel

Restauratievakman pleister- en stucwerk

b. Definitie

Een restauratievakman pleister- en stucwerk voert restauraties en specialistisch decoratief pleister en -stucwerk uit aan wanden, plafonds en gevels teneinde gebouwen terug te brengen in de oorspronkelijke staat.

c. Niveau

4

d. Jaartal

2018

2. COMPETENTIES

2.1 Opsomming competenties

BASISACTIVITEITEN

- Verzamelt gegevens voor een restauratieopdracht
  - Ontvangt de opdracht
  - Inventariseert de wensen en behoeften van de opdrachtgever
  - Maakt een tekening
  - Raadpleegt diverse informatiebronnen
  - Legt een dossier aan
  - Overlegt en stemt af
- Inspecteert een te restaureren object
  - Voert metingen en inspecties uit
  - Verzamelt monsters voor extern laboratoriumonderzoek
  - Bepaalt het schadebeeld, de staat van stucwerk en ondergrond en de bouwstijl
  - Selecteert en gebruikt de geschikte apparatuur, instrumenten, gereedschappen, en (klim)materieel
  - Bepaalt de ouderdom, (restauratie)historie, authenticiteit en uniciteit van het object
  - Bouwt een dossier van het object op
  - Overlegt en stemt af
- Stelt een restauratieplan op
  - Interpreteert, controleert en vergelijkt de informatie uit de gegevensverzameling en inspectie van het object
  - Brengt structuur aan in de informatie, onderscheidt hoofd- en bijzaken, legt verbanden, doet eventueel aanvullend onderzoek en trekt de nodige conclusies.
  - Overlegt met leveranciers over de verschillende behandelingsmogelijkheden
  - Kiest een behandeling voor de restauratie van het object
  - Werkt deze keuze uit in een restauratieplan

- Levert een restauratieplan op
  - Licht het restauratieplan en gemaakte keuzes toe
  - Past het restauratieplan aan indien nodig
  - Archiveert het plan en het dossier

- Bereidt de restauratiewerkzaamheden voor
  - Ontvangt de opdracht
  - Vertaalt de opdracht, het bestek en de tekeningen en indien van toepassing het restauratieplan en de wensen van de opdrachtgever naar het werk
  - Bepaalt de te hanteren methode, werkvolgorde, en benodigde middelen en het nodige hoeveelheid materiaal
  - Zorgt dat de relevante (klim)materialen, gereedschappen, persoonlijke beschermingsmiddelen, apparatuur, werkbanken en voorzieningen aanwezig zijn.
  - Controleert de situatie ter plekke
  - Dekt en plakt de werkplek af en richt deze in
  - Communiceert met diverse betrokkenen

- Vermijdt schade aan te behouden elementen en bouwdelen op de werf
  - Voorziet of en hoe er schade kan ontstaan door de restauratiewerkzaamheden
  - Schermt te behouden elementen en delen van het gebouw af

- Demonteert en recupereert grondstoffen
  - Demonteert stucwerken
  - Ontkoppelt of legt verankeringen vrij
  - Past veiligheidsvoorzieningen toe voor het wegnemen, laden, lossen en terugplaatsen van stucwerken
  - Zorgt ervoor dat materialen op gepaste manier worden opgeslagen en beschermd
  - Sorteert, stockeert, ordent, nummert, schermt af en beschermt herbruikbare grondstoffen en materialen

- Brengt constructies en pleisterdragers aan
  - Zet de maten uit vanaf een tekening
  - Maakt een draagconstructie voor vlakke, vrijhangende en verlaagde plafonds, bogen en gewelven
  - Brengt hierop diverse typen pleisterdragers aan
  - Zorgt voor een adequate aansluiting en afdichting tussen pleisterdragers en aangrenzende constructies
  - Controleert zijn eigen werkzaamheden
  - Lost voorkomende problemen, al dan niet in overleg, op

- Repareert en behandelt ondergronden voor
  - Controleert de ondergrond
  - Rapporteert over de ondergrond
  - Voert diverse herstelwerkzaamheden uitvoeren door losse stuclagen vast te zetten, te vervangen, diverse reparaties uit te voeren, uit te vlakken of te saneren
  - Reinigt de ondergrond en behandelt deze voor
  - Controleert zijn eigen werkzaamheden
  - Lost voorkomende problemen, al dan niet in overleg, op

- Brengt decoratieve raap- en afwerkklagen aan
  - Maakt het materiaal op kleur en in de juiste verhouding aan
  - Voert de maatvoering, al dan niet vanaf tekening

- Brengt op diverse ondergronden diverse vertin- en raaplagen, stucprofielen, diverse decoratieve afwerkklagen en eventueel versterking aan
- Ontwerpt te restaureren lijstwerk en ornamenten op basis van de bestaande situatie en historische bronnen
  - Maakt een ontwerp van lijstwerk en ornamenten
  - Werkt het ontwerp uit in tekeningen
  - Voorziet het ontwerp van richtlijnen voor uitvoering door derden.
  - Controleert of het ontwerp aan de verwachtingen voldoet
- Modelleert te restaureren lijstwerk en ornamenten
  - Maakt op basis van bestaande ontwerpen en beeldmateriaal driedimensionale beelden
  - Boetseert ornamenten en controleert of deze volgens het ontwerp zijn gemaakt
  - Controleert of zijn werk aan de verwachtingen voldoet
- Vervaardigt te restaureren ornamenten, brengt deze aan en werkt af
  - Voert de maatvoering, al dan niet vanaf tekening
  - Maakt gietmallen van geboetseerde of bestaande ornamenten
  - Maakt materiaal aan
  - Giet ornamenten af
  - Brengt gegoten ornamenten aan
  - Werkt kleine delen van ornamenten in het werk bij
- Vervaardigt te restaureren lijstwerk, brengt dit aan en werkt af
  - Zet de maten uit
  - Maakt diverse trekmalen
  - Trekt lijsten op de bank of in het werk
  - Brengt lijsten aanbrengen en versterkt ze
  - Vervaardigt profielen voor versiering op het lijstwerk
  - Controleert zijn eigen werkzaamheden
  - Lost voorkomende problemen, al dan niet in overleg, op
- Levert restauratiewerkzaamheden op
  - Levert het restauratiewerk op aan de leidinggevende en/of de opdrachtgever
  - Verstreekt hierbij de nodige informatie over de uitgevoerde werkzaamheden, verantwoordt afwijkingen van de oorspronkelijke opdracht en registreert gegevens
  - Adviseert de opdrachtgever en neemt meer- of minderwerk op
  - Lost eventuele klachten op in overleg met de leidinggevende en eventuele andere betrokkenen

2.2 Beschrijving competenties/activiteiten adhv de descriptorelementen

2.2.1 Kennis

- Kennis van geschiedenis van stucwerk en gerelateerde bouwkunst
- Kennis van traditionele en moderne pleister- en stucwerktechnieken
- Kennis van de regionale bijzonderheden
- Kennis van beschermingstechnieken (slechte weersomstandigheden)
- Kennis van recuperatietechnieken
- Kennis van bedrijfsrichtlijnen
- Kennis van constructies
- Kennis van diverse meet- en beoordelingsmethoden

- Kennis van het construeren van ondergronden
- Kennis van klimmateriaal
- Kennis van mallen
- Kennis van materialen, gereedschappen en apparatuur
- Kennis van ondergronden
- Kennis van onderzoekstechnieken
- Kennis van ontwerpmethodieken
- Kennis van stijlenleer
- Kennis van technisch tekenen
- Kennis van vaktechnische en leveranciersrichtlijnen
- Kennis van vakterminologie
- Kennis van wetgeving, milieu en veiligheid (waaronder persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen)
- Kennis van archief- en documentatiemethodes
- Kennis van de materialen die men kan gebruiken om de te behouden stukken af te schermen
- Kennis van de verschillende technieken voor het demonteren van stucwerken
- Kennis van de passende werkmethodes in functie van het beoogde resultaat en met minimaal verlies van historisch materiaal
- Kennis van verankeringstechnieken nodig bij demontage
- Kennis van materiaaleigenschappen en bewaringsvoorwaarden van restauratiespecifieke producten
- Kennis van materiaaleigenschappen en bewaringsvoorwaarden van historische bouwelementen
- Kennis van stockeringsmethoden voor bouwmaterialen, historische bouwelementen en restauratiespecifieke producten

2.2.2 Vaardigheden

Cognitieve vaardigheden

- Het kunnen ontvangen van de opdracht voor een restauratieplan van zijn leidinggevende
- Het kunnen inventariseren van de wensen en behoeften van de opdrachtgever en deze kunnen bekijken in relatie tot de mogelijkheden
- Het zich kunnen richten op de ligging, stijl en functie van het project, relevante richtlijnen en procedures en vergelijkbare of eerdere restauraties
- Het kunnen raadplegen van diverse informatiebronnen en de informatie kunnen vastleggen in een dossier
- Het kunnen overleggen met zijn opdrachtgever, externe deskundigen en instanties en afstemmen met zijn leidinggevende
- Het kunnen verzamelen van monsters voor extern laboratoriumonderzoek
- Het kunnen bepalen van het schadebeeld, de (bouwkundige) staat van het stucwerk en de ondergrond en bouwstijl
- Het kunnen kiezen en gebruiken van geschikte apparatuur, instrumenten, gereedschappen, (klim)materieel en persoonlijke beschermingsmiddelen bij zijn werkzaamheden
- Het kunnen bepalen van de ouderdom, (restauratie)historie, authenticiteit en uniciteit van het object
- Het kunnen opbouwen van een dossier van het restauratieobject
- Het kunnen overleggen met betrokkenen, instanties, externe deskundigen en laboratoria en kunnen afstemmen met zijn leidinggevende
- Het kunnen interpreteren, controleren en vergelijken van de informatie uit de gegevensverzameling en inspectie van het object.
- Het kunnen aanbrengen van structuur en de informatie, hoofd- en bijzaken kunnen onderscheiden, verbanden leggen

- Het kunnen overleggen met leveranciers over de verschillende mogelijkheden voor behandeling van het object
- Het kunnen maken van een keuze van behandeling voor de restauratie van het object
- Het kunnen uitwerken van de keuze van behandeling in een restauratieplan met een beschrijving van de werkzaamheden, middelen en verwachte tijdsbesteding
- Het kunnen verwerken van zoveel mogelijk nieuwe benaderingen, inzichten en vindingrijke ideeën in het restauratieplan
- Het kunnen toelichten van het restauratieplan en gemaakte keuzes
- Het kunnen aanpassen van het restauratieplan indien nodig
- Het kunnen archiveren van het plan en het dossier
- Het kunnen vertalen van de opdracht, het bestek en de tekeningen en indien van toepassing het restauratieplan en de wensen van de opdrachtgever
- Het kunnen bepalen van de te hanteren methode, werkvolgorde, en benodigde middelen en het kunnen berekenen van de nodige hoeveelheid materiaal
- Het kunnen ervoor zorgen dat de relevante (klim)materialen, gereedschappen, persoonlijke beschermingsmiddelen, apparatuur, werkbanken en voorzieningen aanwezig zijn
- Het kunnen ter plekke controleren van de situatie
- Het kunnen rekening houden met de opdrachtgever tijdens de voorbereiding (wat betreft tijden en overlast)
- Het kunnen communiceren met diverse betrokkenen (o.a. leidinggevende, collega's, onderaannemers, uitvoerder, in werkoverleg)
- Het kunnen controleren van zijn eigen werkzaamheden
- Het kunnen controleren van de ondergrond en erover kunnen rapporteren
- Het kunnen rekening houden met de mogelijkheden, stijl en functie van de ruimte, en het ontwerp kunnen voorzien van richtlijnen voor uitvoering door derden
- Het kunnen onderbouwen en controleren van de tekeningen voor de opdrachtgever
- Het kunnen onderbouwen van zijn werk voor de opdrachtgever
- Het kunnen verstrekken van de nodige informatie over de uitgevoerde werkzaamheden, afwijkingen van de oorspronkelijke opdrachten

Probleemoplossende vaardigheden

- Het kunnen kwalitatief en kwantitatief evalueren en desnoods bijsturen van zijn eigen werkzaamheden
- Het gepast kunnen reageren op vastgestelde problemen met betrekking tot kwaliteit, veiligheid, milieu, proces en techniek rekening houdend met de voorschriften/procedures
- Het kunnen adviseren van de opdrachtgever en meer- of minderwerk kunnen opnemen
- Het kunnen oplossen van eventuele klachten van de opdrachtgever in overleg met de leidinggevende en eventuele andere betrokkenen (zoals collega's, uitvoerder, onderaannemer, specialisten)

Motorische vaardigheden

- Het kunnen uitzetten van de maten al dan niet vanaf tekening
- Het kunnen boetsen van ornamenten en controleren of deze volgens het ontwerp zijn gemaakt
- Het kunnen uitwerken van het ontwerp in tekeningen voor lijstwerk en ornamenten voor plafonds, wanden en/of gevels

- Het kunnen maken van het materiaal op kleur en het in de juiste verhouding (indien nodig na experimenteren) kunnen aanmaken
- Het kunnen vervaardigen van profielen voor versiering op het lijstwerk
- Het kunnen zorgen voor een adequate aansluiting en afdichting tussen pleisterdragers en aangrenzende constructies
- Het kunnen inspecteren van het restauratieobject met metingen (zoals de zoutmeting en vochtmeting)
- Het kunnen afdekken en afplakken van de werkplek en deze inrichten.
- Het kunnen maken van een draagconstructie voor vlakke, vrijhangende en verlaagde plafonds, bogen en gewelven
- Het kunnen aanbrengen van diverse typen pleisterdragers
- Het kunnen uitvoeren van diverse herstelwerkzaamheden door losse stuclagen vast te zetten, te vervangen, diverse reparaties uit te voeren, uit te vlakken of te saneren
- Het kunnen reinigen en voorbehandelen van de ondergrond
- Het kunnen op diverse ondergronden aanbrengen van diverse vertin- en raaplagen, stucprofielen, diverse decoratieve afwerklagen en eventueel versteviging. (het aanbrengen van stucmarmer of fresco's of het uitvoeren van Sgraffito-lagen,...)
- Het kunnen maken van een ontwerp van lijstwerk en ornamenten indien de opdracht dat vereist
- Het kunnen maken van driedimensionale beelden op basis van bestaande ontwerpen en beeldmateriaal
- Het kunnen maken van diverse gietmallen van geboetseerde of bestaande ornamenten
- Het kunnen afgieten van ornamenten
- Het kunnen aanbrengen van gegoten ornamenten
- Het kunnen bijwerken van kleine delen van ornamenten
- Het kunnen in opdracht afwerken van ornamenten met bladgoud of -zilver
- Het kunnen maken van diverse trekmalen
- Het kunnen trekken van lijsten op de bank of in het werk
- Het kunnen aanbrengen van lijsten en ze versterken
- Het kunnen in opdracht kunnen afwerken van bestaande lijsten met bladgoud of -zilver

2.2.3 Context

Omgevingscontext

- Dit beroep wordt uitgeoefend op locatie in open of gesloten ' bouwplaatsen' (woningbouw, utiliteitsbouw en renovatie).
- Dit beroep wordt meestal in team uitgeoefend, waarbij de nodige flexibiliteit belangrijk is om zich aan te passen aan wijzigingen van planning, omgeving, en klimatologische omstandigheden.
- De werkopdracht en het eindresultaat worden strikt afgebakend en er heersen in veel gevallen strikte deadlines, wat resultaatgerichtheid, stressbestendigheid, concentratie, flexibiliteit en doorzettingsvermogen vraagt.
- De bouw- en restauratiesector kent veel reglementeringen, normen, aanbevelingen, codes van goede praktijk en technische voorlichtingsfiches inzake kwaliteit, veiligheid, gezondheid, hygiëne, welzijn, milieu en duurzaam bouwen. Verspilling en de rijzende afvalberg dwingen tot een economische en ecologische omgang met en hergebruik van grondstoffen en materialen.
- De situatie op de werkplek kan het dragen van lasten, het werken op hoogte, contact met gevaarlijke producten en werken in moeilijke houdingen en omstandigheden impliceren.

Handelingscontext

- De beroepsbeoefenaar moet rekening houden met de historische context en de aanwezige erfgoedwaarde.
- Hij moet oog hebben voor kwaliteit en de tevredenheid van de klant door met zorg, precisie en toewijding te werken.
- Hij moet op constructieve en gebruiksvriendelijke wijze informatie uitwisselen met klanten en collega's.
- Hij moet aandacht hebben voor gevaarlijke situaties, veiligheidssignalisatie op de bouwplaats respecteren en PBM's en CBM's met zorg plaatsen, gebruiken en onderhouden.
- Hij moet omzichtig omgaan met grondstoffen en producten, rekening houdend met veiligheids-, plaatsings- en milieuvorschriften.
- Zorgvuldig en nauwkeurig gebruiken van machines, gereedschappen en materialen.
- Het bijblijven met de (technologische) ontwikkelingen binnen de sector vergt leergierigheid en het volgen van (verplichte) opleidingen.

2.2.4 Autonomie

Is zelfstandig in

- het uitvoeren van de plannen, voorbereiden en uitvoeren van de eigen werkzaamheden

Is gebonden aan

- deontologische codes, charters en conventies met betrekking tot erfgoed
- de wetgeving rond erfgoedzorg
- een ontvangen werkopdracht en tijdsplanning
- veiligheids-, gezondheids-, kwaliteits- en milieuvorschriften, codes van goede praktijk, technische voorschriften, productfiches, werktekeningen en plannen
- afspraken met betrekking tot zijn eigen werkzaamheden met collega's en derden

Doet beroep op

- leidinggevende voor de werkopdracht, planning, melden van problemen/storingen en bijkomende instructies.

2.2.5 Verantwoordelijkheid

- Het verzamelen van gegevens voor een restauratieopdracht
- Het inspecteren van een te restaureren object
- Het opstellen van een restauratieplan
- Het opleveren van een restauratieplan
- Het voorbereiden van de restauratiewerkzaamheden
- Het vermijden van schade aan te behouden elementen en bouwdelen op de werf
- Het demonteren en recupereren van grondstoffen
- Het aanbrengen van constructies en pleisterdragere
- Het repareren en voorbehandelen van ondergronden
- Het aanbrengen van decoratieve raap- en afwerkklagen
- Het ontwerpen van te restaureren lijstwerk en ornamenten op basis van de bestaande situatie en historische bronnen
- Het modelleren van te restaureren lijstwerk en ornamenten
- Het vervaardigen van te restaureren ornamenten, het aanbrengen en afwerken van deze

- Het vervaardigen van te restaureren lijstwerk, het aanbrengen en afwerken van deze
- Het opleveren van restauratiewerkzaamheden

2.3 Attesten

2.3.1 Wettelijke Attesten

Geen

2.3.2 Vereiste Attesten

Er zijn geen verplichte attesten, maar voor het uitoefenen van bepaalde werkzaamheden en/of risicovolle taken zijn bepaalde attesten en/of certificaten vereist, zoals VCA, attest veilig werken op hoogte, ...

Het is steeds aangeraden de vigerende wetgeving te raadplegen, daar deze onderhevig kan zijn aan veranderingen.

2.3.3 Instapvoorwaarden

BKD Stukadoor

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse Regering van ... tot erkenning van de beroepskwalificatie restauratievakman pleister- en stucwerk.

Brussel, ...

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport,

Philippe MUYTERS